

**UCHWAŁA NR XLII/449/2022
RADY GMINY DOBRZCZ**

z dnia 22 czerwca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Dobrcz na lata 2022-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 t.j.) art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 t.j.) Rada Gminy Dobrcz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Dobrcz, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrcz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Dobrcz
Monika Kaberska

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 t.j.) Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej stanowi element projektu pn. „Aktywne włączenie w Gminie Dobrcz” realizowanego w Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa Solidarne społeczeństwo, działanie 9.2 włączenie społeczne, poddziałanie 9.2.1 aktywne włączenie społeczne.

Głównym celem Programu jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu, wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem.

Program Aktywności Lokalnej zakłada działania na rzecz uaktywniania i pobudzania potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Przewodnicząca
Rady Gminy Dobrcz
Monika Kułerska

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ CO TO JEST?

Program Aktywności Lokalnej (w skrócie: PAL lub Program) to zaplanowane działania i przedsięwzięcia na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowanych na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym. PAL zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne. Przedsięwzięcia w tym zakresie ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności. Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach Programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających w pewnej przestrzeni, np. sołectwa. Może to też być np. środowisko grupy zawodowej czy grupy społecznej.

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Podstawę prawną Programu stanowi art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zgodnie z którym rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Dobrcz na lata 2022-2023 wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnej i grup społecznych, wyznacza kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców, mające na celu poprawę sytuacji w tym zakresie oraz określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian, jak również stwarza warunki dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Służy ponadto wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Dobrcz na lata 2022-2023 realizowany będzie w ramach projektu pn. „Aktywne włączenie społeczne w Gminie Dobrcz”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 - 2020, Oś Priorytetowa: IX. Solidarne społeczeństwo, Działanie: 9.2. Włączenie społeczne, Poddziałanie: 9.2.1. Aktywne włączenie społeczne.

Program przewiduje działania o charakterze aktywizacyjnym oraz integracyjnym, którymi objęci zostaną mieszkańcy Gminy Dobrcz. Planowane działania mają przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu na poziomie subiektywnego odczucia społeczności lokalnych tego obszaru, ale również na poziomie obiektywnej oceny innych mieszkańców gminy. Uczestnictwo w zaplanowanych działaniach umożliwi prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, a także ułatwi dostęp do rynku pracy bez względu na wiek i płeć. Działania realizowane w ramach niniejszego PAL-u ukierunkowane będą na wzmocnienie podmiotowości obywateli, stworzenie warunków rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz powstawania więzi społecznych, w szczególności na terenie rewitalizowanym Gminy Dobrcz.

Działaniami może być objęty uczestnik jak i jego rodzina, a także najbliższe otoczenie, co daje możliwość skutecznej walki z wykluczeniem społecznym. Elementem rozwoju lokalnego jest partnerstwo społeczne polegające na organizowaniu społeczności lokalnych, w których występują problemy społeczne poprzez rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej, integrację oraz podniesienie poziomu aktywności mieszkańców.

Prezentowany Program kładzie nacisk na aspekty samopomocy, tj. wyzwolenia i wykorzystania wewnętrznych zasobów, kompetencji osób, grup społecznych.

OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

Gmina Dobrcz jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie bydgoskim, w kierunku północnym od Bydgoszczy. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 130 km². Sieć osadnicza składa się z 32 miejscowości, w tym z 21 sołectw. Liczba mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 11 958 mieszkańców.

W Gminie Dobrcz występuje wysoki poziom indeksu zagrożenia ubóstwem – na dzień 31 grudnia 2021 r. było 610 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2021 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrczu objął szeroko rozumianym wsparciem 191 rodzin. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było posiadanie niskich dochodów oraz długotrwała lub ciężka choroba. Wsparcie dotyczyło 109 rodzin z powodu ubóstwa, 125 rodzin z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, 74 z powodu niepełnosprawności, 48 z powodu bezrobocia, 38 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

CEL

PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Dobrcz na lata 2022-2023 jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu – wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem. Celem Programu jest także kształtowanie więzi społecznych na danym terenie oraz kapitału społecznego. Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnej i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Inicjowanie działań środowiskowych opartych na współpracy lokalnych instytucji i społeczności lokalnych;
- Podejmowanie działań z zakresu edukacji społecznej i obywatelskiej;
- Prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym;
- Zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności u osób pozostających poza rynkiem pracy;
- Zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, osób starszych;
- Zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup społeczności;
- Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego;
- Promowanie postaw prospołecznych.

ADRESACI

PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Program jest skierowany do mieszkańców Gminy Dobrcz wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem w szczególności:

- określonych grup osób np. osoby niepełnosprawne, bezrobotne, rodziny wielodzietne, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej, rodziny dotknięte przemocą, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- społeczności lokalnych, mieszkających w pewnej przestrzeni, np. w obszarze wskazanym jako teren podlegający rewitalizacji;
- otoczenia osób wykluczonych społecznie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie działań:

- badanie potrzeb i problemów grup oraz społeczności lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- organizowanie spotkań integracyjnych;
- organizowanie specjalistycznego doradztwa i konsultacji;
- promowanie i wspieranie projektów aktywizujących i integrujących o charakterze edukacyjnym, zawodowym, społecznym, zdrowotnym, kulturalnym itp.;
- współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością;
- organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych;
- tworzenie partnerstwa i promowanie pracy w partnerstwie;
- realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dobrcz na lata 2016-2023.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

- Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego;
- Współpraca instytucji i służb;
- Angażowanie lokalnej społeczności w realizacji celów i kierunków działań;
- Kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

- Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych
- Nabycie przez uczestników programu umiejętności społecznych i zawodowych;
- Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych;
- Wzrost dostępu do informacji służących przywróceniu samodzielności życiowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczeniu;
- Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów.
- Wzrost inicjatyw podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej, również realizowanych w partnerstwach;
- Aktywizacja osób wykluczonych i ich otoczenia;
- Przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji społecznej;
- Stały monitoring potrzeb społecznych;
- Planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców;
- Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych;
- Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.

METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

W ramach Programu przewiduje się zastosowanie:

1. Środowiskowej pracy socjalnej – działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
2. Instrumentów aktywnej integracji – to szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o której mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów. Realizowane będzie indywidualne wsparcie uczestników w oparciu o opracowaną indywidualną ścieżkę rozwoju. Działania i metody wsparcia dostosowane będą do indywidualnych potrzeb uczestników;
3. Działań o charakterze środowiskowym – to inicjatywy integrujące, obejmujące m.in.: badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym. Do realizacji działań animacyjnych w środowisku zatrudniony zostanie animator lokalny.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach Program Aktywności Lokalnej należy zaliczyć:

1. Środki unijne – EFS – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
2. Środki własne gminy.

REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Realizatorami zadań Programu są:

1. Urząd Gminy w Dobrczu
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrczu.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez osoby zajmujące się bezpośrednio realizacją Programu. Celem monitoringu będzie pomiar osiągniętego postępu w Programie, wskazanie ewentualnych działań korygujących. W razie wystąpienia takiej konieczności wprowadzone będą zmiany dotyczące metod i sposobów pracy, aby zakładane rezultaty zostały osiągnięte. Po zakończeniu realizacji zostanie dokonana ocena i podsumowanie efektywności PAL w postaci raportu końcowego.